

Σχολιασμός για την σχεδόν υποχρεωτική στείρωση των ιδιόκτητων ζώων, όπως προβλέπεται στον πρόσφατο Νόμο 4830/2021

Η γενικευμένη και υποχρεωτική στείρωση, όσο κι αν ακούγεται σκληρό, ατυχώς θυμίζει μεθόδους «ευγονικής», κατακριτέες τόσο για τον άνθρωπο όσο και για τα ζώα. Σε αρκετές χώρες της Ευρώπης πλέον η στείρωση στα ζώα συντροφιάς επιβάλλεται μόνο στα αδέσποτα ζώα, ενώ στα ιδιόκτητα απλώς ενθαρρύνεται, και η πρόταση για στείρωση εξατομικεύεται και πάντα ελέγχεται αν ταιριάζει στις ανάγκες υγείας του ζώου (φυλής, προδιάθεσης νοσημάτων). Επιπλέον, έχει βρεθεί ότι σε πολλές περιπτώσεις η στείρωση μπορεί να προδιαθέσει στην εμφάνιση νεοπλασμάτων και άλλων παθήσεων, επιβαρύνοντας πρώιμα την υγεία πολλών ζώων συντροφιάς. Μάλιστα, σε κάποιες χώρες, όπως η Σουηδία και η Νορβηγία, η στείρωση ιδιόκτητων ζώων απαγορεύεται (δια νόμου). Εκεί, η στείρωση επιτρέπεται μόνο όταν υπάρχει κτηνιατρική ένδειξη δηλ. σχετική πάθηση. Με αυτό τον τρόπο οι χώρες αυτές δείχνουν ότι σέβονται τα ζώα και την ευζωία τους και παράλληλα αναγνωρίζουν την ελευθερία και το δικαίωμα του ιδιοκτήτη να αποφασίζει, με την καθοδήγηση του κτηνιάτρου, αν ταιριάζει η στείρωση στο ζώο του.

Στην Ελλάδα έχουμε οξυμένο πρόβλημα υπερπληθυσμού αδεσπότην και ανεξέλεγκτης αναπαραγωγής ζώων συντροφιάς. Η πολιτεία, όντας υπεύθυνη για τα αδέσποτα ορθώς προσπαθεί να εφαρμόζει προγράμματα στείρωσης μέσω των Δήμων κλπ. Στα ιδιόκτητα ζώα όμως, ο αυτονόητος υπεύθυνος για τη νομιμότητα, τη φροντίδα, τα θέματα υγείας και την αναπαραγωγική διαχείριση είναι ο ιδιοκτήτης τους. Ο ιδιοκτήτης οφείλει να ελέγχει υπεύθυνα την αναπαραγωγή του ζώου του, αλλιώς μπορεί να το στείρωσει. Ο πρόσφατος Νόμος προσπαθεί να προσδιορίσει πολύ δεσμευτικά αυτή τη διαδικασία με την σχεδόν υποχρεωτική στείρωση. Τυπικά η στείρωση είναι μόνιμη και γίνεται χειρουργικά με αμφίπλευρη γοναδεκτομή, τουλάχιστον. Ωστόσο, η στείρωση και ο έλεγχος της αναπαραγωγής μπορούν να γίνουν και χειρουργικά με εναλλακτικούς τρόπους, όπως η εκτομή ωαγωγών, η εκτομή σπερματικών πόρων και η έγχυση σκληρωτικών ουσιών κ.ά., αλλά και με προγραμματισμένη, πχ ανά τρίμηνο ή πεντάμηνο, χορήγηση φαρμάκων. Αυτές οι τεχνικές ατυχώς δεν περιλαμβάνονται ως όφειλαν στον πρόσφατο Νόμο, παρότι αποτελούν μέρος της επιστήμης του κτηνιάτρου και παρότι είναι γνώστες διεθνώς και εφαρμόζονται ανέκαθεν στην πράξη στην Ελλάδα. Αυτές οι εναλλακτικές τεχνικές είναι αποτελεσματικές και τις γνωρίζει ο κτηνίατρος. **Αυτές μπορούν και πρέπει να ενταχθούν με τις προϋποθέσεις τους, μαζί με τη χειρουργική αμφίπλευρη γοναδεκτομή, ως αποδεκτές εναλλακτικές επιλογές για τον νόμιμο έλεγχο της αναπαραγωγής των ιδιόκτητων ζώων συντροφιάς.**

Επιπλέον, σύμφωνα με την αυτονόητη κτηνιατρική ηθική και πρακτική, **για να γίνει η στείρωση πρέπει το όφελος υγείας που θα προκύψει από την στείρωση για το ζώο, να είναι μεγαλύτερο από τον κίνδυνο της εφαρμογής στείρωσης.** Δηλαδή σε κάποια ζώα αντενδείκνυται απόλυτα η στείρωση. Παραδείγματα αποτελούν τα ηλικιωμένα ή υπερήλικα ζώα, τα ασθενή ή εκείνα με σοβαρή πάθηση καρδιάς, αναπνευστικού, ήπατος, νεφρών κ.ά. Για αυτά τα ζώα, που είναι πάρα πολλά, πρέπει ο ιδιοκτήτης μαζί με τον κτηνίατρο να αποφασίζουν τι θα κάνουν και με το θέμα της αναπαραγωγής και η απόφασή τους να κρίνεται προφανώς νόμιμη, με τη δέσμευση φυσικά του ιδιοκτήτη για την αυστηρή φύλαξη του ζώου του, μακριά από κάθε γόνιμη αναπαραγωγική δραστηριότητα.

Παρακαλώ οι παραπάνω επισημάνσεις και προτάσεις, όσο είναι δυνατό, να ληφθούν υπόψη στις ενέργειές σας προς την προοδευτική διαμόρφωση των κανονισμών για τον νόμιμο έλεγχο της αναπαραγωγής των ζώων συντροφιάς.

Με Εκτίμηση

Χ. Βερβερίδης

Αναπληρωτής καθηγητής Μαιευτικής και Αναπαραγωγής Ζώων Συντροφιάς